

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt II. Sessio decima, vbi Decreta ad medium Septembrem prorogata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

rarij regni factam sibi accessionem, periclitaturum fuisse id temporis vniuersum sacræ dominationis imperium, cui temporaria potentia aduentitia est, nec, nisi sacræ fundamento nitatur, diutiùs duratura. Vnde eò minùs verisimile est id quod nonnulli scriptores, & ipse Andreas ab Auria de Paulo Tertio suspicati sunt; nimirum ab illo, eiusque filio Petro Aloysio, fuisse Genuensi Flisci coniurationi fomentum adnotum; cum experimento constiterit, à Paulo quindecim annorum spatio, quibus imperauit, sæpiùs quidem inita in Turcas & hæreticos fœdera, atque ingentes armorum argenti que suppetias fuisse collatas; numquam tamen in Catholicos ensẽm eductum; præterquam quòd cum cæso Petro Aloysio captus esset Apollonius, qui à secretis illi fuerat, & quædam cum eo arcanorum characterum notæ interceptæ, vt ex iis eliceretur ecquid ille Genuensis coniurationis fuisset particeps, ecquid cum Rege Galliæ transegisset, quòd Mediolanum inuadenti opem ferret, nihil ibi repertum est, quòd Cæsaris administri proferre possent, pro eo ac libenter protulissent, vt deformem speciem lenirent, quam ea cædes & vrbis occupatio præferebant. Verùm sinistra de rebus alienis persuasio herba quædam est, quæ supra reliquarum conditionem radices & agit & retinet in animis, absque probationum alimento: hæc verò tam noxij fruticis prærogatiua in corrupta natura fundatur, quæ mortales extimulat vt malum perpetrent, adeoque patrationem verisimilem reddit, extimulat vt malum sibi inuicem optent, adeoque optationis speciem repræsentat.

1547.

C A P V T II.

Sessio decima, vbi Decreta ad medium Septembrem prorogata.

Interim Patres Bononiæ nihil otio indulgère, tum in solemnibus cærimoniis exercendis, vt omnibus palàm fieret, per eas speciosas functiones Concilium adhuc viuere; tum in priuatæ solertia curis, quibus auctoritas foueretur, statimque pro rerum oportunitate prodiret in lucem.

2 Quod ad cærimonias attinebat: ² decretum est, vt quemadmodum Tridenti fuerant iusta funebria solemniter persoluta Pannoniæ Regiæ, Hispanique Principis coniugi, ita Bononiæ par honor defuncto Gallia Regi haberetur, iniectâ tantisper morâ, dum à Rege illius filio peractas patri funeris exequias innotesceret. Simul etiam iucundio rem alteram solemnitatem destinarunt, quâ Deo gratas agerentur, ederenturque publicæ lætitiæ signa pro reportata

*In Cæteris
18. Maij, ex
Diario, &
volumine
Actorum, si-
gnato A.*

N 3

à Ca-

1547.

^b Prima fundatio fuit
10. Maij,
secunda 12.
ex Diario.
^c Litteræ
Cervini ad
Mafficum,
7. Maij
1547.

^d Ex Diario,
per ea tempora.

^e Litteræ
Cervini ad
Mafficum,
7. Maij
1547.
^f Ex Diario,
30. Maij.
^g 10. Aprilis,
& 1. Augusti,
ex Diario.
^h Ex Diario,
6. Maij
1547.

ⁱ Curia existant in volumine in Arce Romana signato A. & etiam videri possunt in libro à Seripando relicto, cui titulus, *Farrago*.

à Carolo de hæreticis victoria; ^b in quo præter pietatis cultum, benevolentia sensa in Cæsarem significabant, & intrepidum præ se ferebant animum inter incrementa potentia illius Principis, qui se aduersarium ipsis profitebatur; quod consilium Cervinus pariter Paulo suggererat. ^c

Quod ad peculiare Concilij curas spectabat: selecti ex Episcopis, fuerant Materanus, Vasonensis, Veronensis, Bituntinus, & Aliphanus, qui peculiarem operam impenderent, tum ad eos qui aberant eò pertrahendos, tum ad eos qui aderant ibi retinendos. Nec ipsis deerat Pontifex, ^d subministrato pecunia subsidio, quo & illorum aduentus, & horum mansio iuuaretur; ut qui probè intelligebat, in ciuilibus cunctis dissensionibus eam partem apud plerisque potiore haberi, quæ numerosior est. Concordi studio Decreta Sessioni proponenda parabantur; cum existimarent, siue ibi Fidei morumque sanctiones ferendæ essent, siue non ferendæ, oportere Canones in promptu habere, rectè perpensos atque expolitos, ita ut nihil ad eos promulgandos deesset, nisi ipsa promulgatio. Etenim non modò id conducebat, ut maiori cum dignitate, minori que cum tædio tempus exigeretur, fieret que saltem compendium laboris alibi impendendi; sed etiam ne Bononiensi Synodo possit otium exprobrari, ut que potius in publicas obtreccationes offenderet, qui Christianæ Reipublicæ eius laboris fructum impediisset. Eâ verò solertiâ res agebatur, ut dum pars altera absoluta, altera dumtaxat adumbrata esset: hoc enim pacto erat integrum Synodo, eam partem quam perfecerat, ubi vellet, depromere; hinc verò ea perfectionis absolutio quæ alteri deerat, dilationem cohonestare poterat, ubi emolumentum publici ratio eam suaderet: adeoque vulgò prudentiam cum timiditate confundenti haud patefieret, moram illam alienæ repugnantia concedi. Perfecta igitur erant de sacrosancta Eucharistia Decreta, quippe de argumento Tridentinâ trutinâ iam expenso, ^e ac proinde eiusmodi, quod seiunctorum tunc à corpore Patrum consensione firmaretur. Præter hæc de Sacramento Pœnitentiæ, ^f haud parum fuerat Bononiæ laboratum.

Et sanè prorsus à vero discrepat quod Suauis tradit, infrequentiam ibi Theologorum in causa fuisse, ne res expeditius discuterentur. Etenim comperio, vni confesui ^g sexaginta ex quauis natione, alteri septuaginta Theologos interfuisse. Præcipuè verò accessit ex Germania Petrus Canisius Societatis Iesu, vir rebus, seu scriptis ac gestis æquè ^h clarus. Nec certè Bononiensis commoratio sterilis fuit, ⁱ perinde ac illis visa est, qui fructum ipsius nonnisi post multos

multos annos, & in alio solo conspexissent. Illic enim solertissimo studio perpensæ continenter sunt cunctæ definitiones, pluresque ex morum legibus, Tridenti postea stabilitæ, ac de vtrisque sententiæ, quæ in cœtibus dictæ sunt, summatim exquisitissimè sunt collectæ, & in Acta Concilij legitima relatæ: & reuera optimum succum continent eruditionis, earumque rationum, quæ singulis in argumentis afferri possint. Inter cetera illud memoriâ dignum est, disputationem, quæ postea Pio sedente adeò in Concilio claruit, de potestate seu conuenientia reddendi irrita matrimonia clandestina, Bononiæ fuisse cœptam per opinionum discordiam, illi non imparæ quæ ad exitum Synodi Tridenti contigit, cum etiam Bononiæ ferè bifariam in ea controuersia sententiæ discissæ fuerint.

1547.

*Litteræ
Massarelli
Bononiæ ad
Cerinum
Romæ,
15 Octobris
1547.*

4 Dum res ita se haberet, iussi à Pontifice Legati superfedere, præstolaturi responsa Cæsaris ad ea quæ Mendoza proposuerat, Sessione vsque ad medium circiter Augustum dilatâ. Sed quoniam Pontifex tunc vel maximè studebat libertatem auctoritatemque Concilij integram seruare, opuserat, vt idem consilium Patribus probaretur. His itaque conuocatis hæc Montanus disseruit; Sessionis diem iam instare, adeoque deliberandum, an placeret promulgari Decreta: vtriusque rationes suppetere: impelli quidem ad ea promulganda, quod grauisimum Eucharistiæ dogma iam in promptu esset, quodque antea Sessio sine fructu celsisset. Proinde si hæc pariter iructu careret, haud parum Synodi dignitati detractum iri, quæ dum ostenderat se sibi disfidere, aliis animos adderet ad ipsam oppugnandam. At oppositas rationes longe validiores videri: posse quidem edi Canones de Eucharistia, at de reparatione disciplinæ nihil. Agendum in ea esse de incommodis, quæ auctoritas Episcoporum patitur, à profanis Principibus, & Regularium Ordinibus illata; id autem ad id vsque temporis effici nequuisse, dum nemo ab illis delegatus aderat, & ex his duo summi Moderatores ob necessarias suorum Ordinum functiones decesserant. Et tamen fuisse Tridenti constitutum, vt Fidei doctrina, morumque emendatio, duæ veluti rotæ, sic æquè procederent, vt hunc veluti currum aptè deferrent. Id verò tunc vt cum maximè inuiolatè seruandum, cum credi poterat, Conciliū in vrbe Pontificia coactum, ab afflatu Pontificis magis regi. Ad hæc habendam esse singularem quamdam Cæsaris rationem, qui adhuc translationem ritè peractam negabat: & non modò reliquos suæ ditionis Antistites Bononiam non mittebat, sed Tridentinos ipsorum collegas eò se conferre vetabat. Habendam pariter noui Gallix Regis rationem, cuius ibi nec Episcopi

*Ex Actis in
Diario, 1. Iu-
nij.*

ncc

1547. nec Oratores aderant : sperandum operâ vtriusque Legati, quos Pontifex miserat, non Regem solùm, sed etiam Cæsarem breuî permotum iri, vti Synodum suis Episcopis augetet, suisque Oratoribus decoraret.

Hæc rationum pondera cunctorum animos inclinarunt, præter Benedictum Nobilium Episcopum Aciensem, qui Decretum super Eucharistiâ omnino promulgandum putabat; à qua sententia nec in ipsa Sessionis actione recessit. Futuræ Sessionis dies remotior est destinatus quàm qui per mandata Pontificis proponebatur, hoc est decimoquinto Septembris, quò certius foret, absque ope nouæ prorogationis, quæ futura fuisset parum decora, ante eam diem perfectum iri tum Bononiæ Decretorum formam, tum ea quæ Romæ & in Germania tractabantur. Adiecta tamen facultas est coarctandi prouahendique temporis vel extra Sessionem. Atque hæc omnia publicè postea stabilita sunt in Sessione solempni 2. Iunij, in qua post sacrificium peractum ab Olao Magno Archiepiscopo Vpsalensi, decretum est, vt interim æquè doctrinæ ac motum emendationis opus continuaretur : in hac etiam Sessione duorum Patrum, quibus morbi causâ accedere non licuerat, admissa suffragia.

Plurimum existimationis accessit Synodo Bononiensi ex aduentu Ambrosij Pelargi Dominicani, quem supra laudauimus : hic prius Rodulfi recentis Septemuirii Colonienfis, postea Treuirensis Procurator^m interfuit. Et quamuis ad indignationem Cæsaris declinandam, procurationis tabulæ pridie quàm translatio haberetur, signatæ legebantur; satis tamen in aperto erat, Pelargum his neutiquam vsurum fuisse, absque recentibus suorum Principum mandatis. Nec ira multò post superuenit Episcopi Labacensis in Austria condicione Procurator, Patrum sententiam quæsiturus de septem articulis, de quibus in Carniola Prouincia fuerat decertatum. Sed plus latitiæ attulit is, qui Dandino in Gallia Nuntio à secretis erat. Hic Romam ab ipso Nuntio, & Capiteferreo Legato missus, dum Bononiâ transfiret, sollicitudinem dispulit, ad eam vsque diem ab incomperta mente noui Regis inuissam : nuntiauit enim, ab illo tredecim insignes Episcopos ad Bononiense Concilium destinatos; eundemque clarè professum, à se illud acceptum ac defensum iri, promissâ in matrimonium Horatio Farnesio Castri Duci, & Octauij fratri, Dianâ ipsius Regis nothâ: quod coniugium à Pontifice antea quæsitum, vt suspicionem amoueret à Gallo, propter Octauij cum Carolo coniunctionem, tunc libenter confectum est, vt inde Cæsar

m 17. &
21. Iunij,
ex Diario.

n Iulij 21.
ex Diario.

o Peruenit
Bononiam
23. Iunij, ex
Diario.

p 24. Iunij,
ex Diario.

Cæsar intelligeret, non de futura Pontifici præsidia, si ab illo aut de- 1547.
fereretur, aut premeretur.

7 Præterea in eius urbis, nobilitate doctrinæque florentis, prima-
rio templo ex Episcopis ac Religiosis Ordinibus viri sapientissimi
frequentes conciones habebant de rebus Theologicis, ac præcipue
de infusione iustitiæ, de qua plures menses cum plausu concionatus
est coram eo inlyto conuentu Dominicus Stella, è S. Dominici fa-
milia Episcopus Salpensis, & mox Lauellensis, ac demum Iustino-
politianus. Nec segenius digerebantur capita reliquorum Sacramen-
torum, & in primis Pœnitentiæ, de qua disputatum est acriter, an
Christus, vti Sacramentum ipsum instituerat, ita pariter illius exer-
cendi tempus statuisset: An etiam, vt satis erat interdum Confessio-
nis votum, ita pariter satis esset votum contritionis ad iustitiam ac-
cipiendam, votumque satisfactionis ad pœnæ remissionem. Simili-
ter de Sacramento Eucharistiæ quæsitum accuratè fuerat, an tan-
tumdem gratiæ ei conferretur, qui vnâ tantum, quantum ei, qui
vtramque simul Sacramenti speciem susciperet: atque ob senten-
tiarum varietatem decretum fuit, nihil decernendum, quæstionè
opinantium libertati relicta. Sed ea de re vt celebrior, ita feruidior
disputatio reuixit aliâ tempestate, quod suo loco exponetur.

7 Vide Dia-
ria eius acta-
tis.

Pari sedulitate disciplinæ leges concinnabantur; tum quæ spe-
ctabant ad ea Sacramenta administranda, quorum declarabantur
dogmata, tum quæ ad alia obstacula remouenda, quibus Episco-
porum mansio suas apud Ecclesias præpediebatur; præcipue verò ad
reuocandas superiores concessiones retinendi simul plura Sacerdo-
tia curis animarum obnoxia. Hinc Suavis calumnia reuincitur, af-
firmantis, emendationis negotium, vtpote odiosum Pontifici, in-
termisum à Concilio, vbi in vrbe Ecclesiastica fuit collocatum.
Equidem satis intelligo, huic homini, student non vera scribere, sed
iniqua persuadere, satis fuisse, vt id rei verisimilis speciem præ se fer-
ret. Næ iste nimis abiecte de iis senserit necesse est, qui eius scripta
lecturi essent; nam homines ingenio haud hebetes facile animad-
uertent, numquam fuisse Pontifici vel magis necessarium, vt emen-
dationis Decreta à Synodo sancirentur, quam cum id videbatur
omnino situm in suo arbitratu; vel tutius, adeoque opportunius,
quam cum ipse cultrum manu tenebat, quo quantum, vbi, & quo
pacto vellet, refecaret.

7 Ex Diario,
11. Iunij
1547.
7 Ex Diario,
præsertim
26. Iunij.